

De Heraut

DOOR DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Hier na drukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het auteursrecht.

Zondag 4 November 1917. N°. 2076.

Abonnementen: Frankr. 1.20, per drie maanden 1.20, voor België per jaar 1.50, voor Nederland en Ned.-Indië per jaar 1.50, bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers 1.00. Abonnementen worden aangegon door het Bureau te Amsterdam, Blokhuisdijk 12. Postdirectieaanvragen, Advantillen: van 1 tot 8 regels 1.00, voor elke regel meer 1.00. Aanvragen en vermelding van bestellingen 1.00 per regel.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geboorteplaats verspreid. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en correspondentie aan de ADMINISTRATIE. Bureau: N.Z. Voorburgwal 59 - 60, te Amsterdam. Inzendingen, die later dan Donderdag 's middags te 12 uur worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Van de Voleinding.

CCLXII.

ACHTSTE REEKS.

VII.

En voor den troon was een glazen see, kristal gelijk. En in het midden des troons, en rondom den troon, vier dieren, zijnde vol oogen van voren en van achteren. Openb. 4: 6.

Voor wat de Presbyteri of dusgenaamde »ouderlingen» betreft, moet, behalve, gelijk we deden, op het zoo treffende slot van het vierde kapittel, nog met nadruk gewezen op het 4e vers, dat terstond volgt op de vermelding van den troon Gods, en eer er nog van de vier dieren sprake was geweest. Terstond toch na de afbeelding van Gods eigen troon heet het in vs. 4: »En rondom dezen Troon van God waren er vier-en-twintig tronen, en op die tronen zag ik vier-en-twintig ouderlingen zitten, die bekleed waren met witte klederen, en ze hadden op hun hoofden gouden kronen». Zij gaan alzo in de beschrijving van de heerlijkheid die in de hemelen gevonden wordt, voorop. Op hen wordt het eerst gewezen, en eerst daarna wordt twee verzen later ook van de vier dieren melding gemaakt. Ook uit hetgeen in het vijfde kapittel volgt, blijkt de hooge rang en de beheersche betekenissen, die aan deze Presbyteri wordt toegekend. Daar toch lezen we dat toen »het boek met de zeven zegelen van uit Gods rechterhand zichtbaar werd, het eerst een der Presbyteri zich hiernede liet. Toen toch Johannes weende, omdat bleek hoe »niemand in den hemel noch op de aarde, noch onder de aarde, het boek openen kon», niet een engel, of ander wezen, maar één der Presbyteri Johannes troostend aansprak, en tot hem zeide: »Ween niet, zie den Leeuw, die uit den stam van Juda is, de wortel Davids, heeft overwonnen, om het boek te openen en zijn zeven zegelen open te breken». En eerst daarna volgt dan ook hier de verwijzing naar de vier dieren. Er wordt dan ook in het verder verloop van de Apocalypse gedurig naar een of meer van deze Presbyteri verwezen, en bij elke verwijzing blijkt telkens op nieuw, wat hoogen rang ze in het heiligdom daarboven innemen. Zelfs in Openbaringen 19: 4, bij het uitkomen van het eindoordeel, en waar het Hallelujah alle sferen doordringt, lezen we opnieuw: »En de vier en twintig ouderlingen en de vier dieren vielen neder en aanbaden God, die op den troon zat, zeggende: Amen, Hallelujah!». En let er nu op, hoe ook hier weer de vier en twintig Presbyteri eerst genoemd worden, en hoe eerst daarna van de vier dieren melding geschiedt.

Ook de kroon die deze 24 Presbyteri dragen, blijft niet onopgemerkt. Bij de vier dieren is ook hier geen sprake van. De kroon die deze Presbyteri dragen, heeft te meer betekenis, daar met de kroon een eigen troon gepaard gaat. Er staat toch in vs. 4: »En rondom den Troon Gods waren vier en twintig tronen», en op die tronen die Gods Troon omringden, zetelden de vier en twintig Presbyteri. Dezen komen hier dus op alle manier voor als in de Troonzaal Gods de eerste plaats innemende, en als bekleed met de hoogste eere, die voor het creatuur denkbaar is. Om Gods Troon heen zitten ook deze Presbyteri op zetels. Ze zetelen daar als bekleed met heerschappij, en als overwinnaars, die zegenvierend uit den strijd op aarde, de hemelen zijn ingegaan, en daarboven nu de alles te boven gaande eere genieten, die aan een schepsel kon worden toegekend. Nu versta men hierbij wel, dat in geheel de voorstelling van de Apocalypse alle getallen en cijfers symbolisch zijn. Ook hier vatte men het derhalve niet zóó op, alsof het getal van deze Presbyteri zich juist tot 24 bepaalde. Het getal 24 is ook hier niet anders dan een mystiek cijfer, dat wijst op twee categorieën van twaalf, terwijl dit getal van twaalf dan weder doelt op een verbanding van het Goddelijke in de 3 met het aardse in de 4. Hoofdzak is slechts, duidelijk te doen uitkomen, dat er twee categorieën van gekroonde en geheiligde voorgangers daarboven de plaats der eere zullen bekleeden. Vandaar ons verwijzen naar de twee categorieën van zegenvierende geloovigen, de ééne van Adam en Abel af tot de roeping van Israël in Abraham, als de stamvader van het geslacht waaruit in Bethlehem de Christus geboren werd, en de tweede als daarna opkomend, en ten slotte in de

Christelijke Kerk zich over geheel het aardrijk verspreidend. Er blijft dan niets vreemd en niets raadselachtigs in dit cijfer van 24 over, en uit alles blijkt, hoe hun eerewacht om den Troon Gods metterdaad uit alle natien en volken is saamgesteld, zoowel in de eerste categorie van voor Abrahams roeping van Abel af tot den Patriarch, als in de tweede die in gezuiverden term als Israël optreedt, gelijk ook Paulus dit in Gal. VI: 6 doet uitkomen.

Intusschen dient nu, eer we verder gaan, de betekenis toegelicht van de vier dieren, waarop hier telkens en niet zonder nadruk gewezen werd. Uit hetgeen we omtrent de Presbyteri lieten uitkomen, is thans reeds overduidelijk gebleken, dat deze »vier dieren» in rang-orde en betekenis verre beneden de Presbyteri staan, en gelijk ons thans uit een nader onderzoek over de »dieren» zelfen blijkt zal, gaat dit lagere van hun rang-orde nog verder dan men oppervlakkig vermoeden zou. Al aanstonds zij hierbij opgemerkt, dat het woord »dier», waarmee onze Statenvertaling deze wezens aanduidt, niet dan op zeer gebrekkige wijze het Hebreeuwsche en Grieksche woord vertaalt, waarmee ze in het oorspronkelijke en in de Septuagint genoemd worden. In het Hebreeuwsch heeten ze in Ezechiël 1: 20, en elders, *Chaiim*, en de Septuagint vertaalt dit woord door *Zoa's*. Deze beide woorden nu, zoewel het Hebreeuwsche als het Grieksche, betekenende feitelijk niet anders dan »levende wereld!». Nu leeft een plant ook wel, maar een plant is door haar wortel aan een plaats gebonden, en in tegenstelling hiernede of althans in onderscheiding hiervan, zijn menschen en dieren zich vrij bewegende wezens, en het is die vrije beweging, als teken van een eigen leven, die hiernede van menschen en dieren wordt uitgedrukt. Zulks geschiedt in vier soorten. Er worden toch als vijf zich bewegende wezens genoemd: 1° de mensch; 2° het roofdier; 3° het tamme dier; en 4° het dier in de lucht. Ge krijgt alzo te hooren van den mensch, van den leeuw, van den stier en van den arend.

Gelijk men nu weet, heeft men oudtijds met deze vier vrij zich bewegende wezens geen weg geweten. Vooral die bijeenvoeging van den mensch met de wilde dieren, 't rundervee en de vogelenwereld deed te vreemd aan. Zoals bekend is, heeft Augustinus er toen een figuurlijke voorstelling van gemaakt, en, bij wijze van raden, uitgemaakt, dat er de vier Evangelisten mede bedoeld zouden zijn, zooals dit thans zelfs nog, vooral op de Catechisatie, vaak onderwezen wordt. Matthæus heet dan de leeuw te zijn, Marcus heet op den mensch te duiden. De stier op Lukas. En de arend op Johannes. Anderen zagen in deze vier dieren de vier Hoofdeugden aangewezen, weer anderen de vier hoofdmomenten van den geloofsinhoud. t.w. de vleeschwording, het lijden, de verrijzenis en de hemelvaart van den Christus. Dit alles berusste op louter gissing, en toont van achteren, dat men ten eenenmale tegen de bedoeling der Schrift in, voor louter figuurlijk heeft aangezien, wat, recht verstaan, een werkelijke en zeer belangrijke betekenis heeft. Van meet af stond aan het recht verstand van het wezen en de betekenis van deze »Zoa's» het feit in den weg, dat hier de mensch in één adem en in één verband met de dieren genoemd werd, en zelfs onder deze vier wezens niet de eerste, maar de tweede plaats innam. Had er nog gestaan: de mensch, de leeuw, de stier en de arend, het had er nog mede doorgelookt, maar dat de mensch eerst na den leeuw genoemd werd, deed de verwarring en het misverstand slechts toenemen. In onze dagen, nu na Linnæus ook de mensch veelal onder de dieren gerekend wordt, zij 't dan als 't hoogst ontwikkeld dier, zou deze voorstelling bij velen allicht beter ingang gevonden hebben. In de vele eeuwen daarentegen die achter ons liggen, en waarin naar een rechte uitlegging van deze vier »dieren» gezocht werd, had deze rangschikking van den mensch onder de dieren nog geen ingang gevonden, en zoo moest men wel heil zoeken in een bloot figuurlijke uitlegging.

Deze figuurlijke uitlegging kon echter bij degelijke Schriftonderzoek niet doelen. Immers juist in de Apocalypse komen deze vier *Zoa's* volstrekt niet als figuren voor, maar wel ter dege als levende wezens, en wel als wezens die God verheerlijken en tot de glorie van zijn majesteit hebben bij te dragen. Gelijk duidelijk is aangevoeld, staan ze in rang beneden de 24 Presbyteri,

en gaat het zelfs niet aan, hen met dezen in één adem te noemen, maar zooveel blijkt dan toch, dat ze al een lager staande, maar dan toch medellende categorie van levende wezens optraden, die in de grootmaking van Gods naam een eigen roeping hebben. Hier mag niet over heen gegleden. Men mag dit alles niet in 't figuurlijke omzetten. Daarvoor is de rangorde die in de Openbaring van Johannes linn wordt toegekend, te constant en te hoog. Uit alles toch wat in de Apocalypse van hen vermeld wordt, blijkt dan toch ten duidelijkste, dat er uit wat Gods majesteit moet verheerlijken, een onmisbaar element wordt weggenomen, indien men deze 4 *Zoa's* op zij zet, of in het figuurlijke, gelijk Augustinus deed, ten eenenmale onherkenbaar maakt. Elke poging om wat hier van deze 4 dieren als *Zoa's* gemeld wordt, of in overdachtelijken zin te verstaan, of in 't figuurlijke om te zetten, moet daarom onvoorwaardelijk afgeweten. Men heeft aanvankelijk, dit blijkt duidelijk, wat in de Apocalypse hiervan staat, niet begrepen, men heeft er geen weg mee geweten, en heeft toen, om zich uit de verlegenheid te redden, zich behelpen met een uitvlucht, die kant noch wal raakte. Men moet daarom eens voorgoed met alle deze overdachtelijke uitleggingen breken. Men moet intien, dat de orde, rang en plaats, die deze *Zoa's* in de Apocalypse innemen, voor al zulk uit de wereld helpen van het bestaan dezer wezens volstrekt onvatbaar is, en men mag niet rusten, eer de bedoeling van Johannes, of liever nog de bedoeling van wat Johannes in naam en op gezag van den Christus neerschreef, zich op gemetrijde wijze door zulk een droguitlegging lust weggeiferen.

De juiste uitlegging is dan ook volstrekt zoo onvindbaar niet, mits men maar duidelijke inzide, dat er meer nog dan voor ons, in de voorstelling Gods een principieel onderscheid moet gelden tusschen hetgeen gewrocht der Schepping was, uit de Schepping door den val van Satan en Adam geworden is, en na dien val in genade hersteld werd in en door den Christus. Nu zeggen we in het minst niet, dat het Middelaarswerk van den Christus niet anders doet, dan hetgeen vroeger bestond, herstellen. Ware dit het geval, dan zou na de herstelling, die het Middelaarswerk bracht, aanstonds weer een afval van een der engelen, en weer, als gevolg hiervan, een val van ons menscheijk geslacht kunnen intreden. Wie iets ook maar van het groot Middelaarswerk verstaat, doorziet dan ook aanstonds, dat de wederoprichting van ons menscheijk geslacht door den Christus ten slotte tot het bestaan en den bloei van een nieuwe menscheid op een nieuwe aarde moet leiden, en dat bij de nieuwe menscheid alle terugval in den staat van zonde en ellende zal zijn uitgesloten. Heel de Apocalypse strekt dan ook om juist dit machtige feit voor de toekomst vast te stellen. Het Middelaarswerk zal ten slotte blijken een volkomen geslaagd werk te zijn. Een herhaling van wat in de Engelenwereld door Satans val, en als gevolg hiervan op aarde als uitwerking van satanischen invloed te aanschouwen viel, komt er niet. Wat in het Paradijs den jammer bereidde, kan slechts éénmaal voorkomen. Al wie onder den invloed en de naderking van dien val bleef, moet ten slotte in het satanische opgaan en tegelijk met al het satanische, eenmaal in de weening en kniering der tanden zijn oordeel en zijn ondergang vinden.

Dit echter nam niet weg, dat er in de oorspronkelijke natuur, gelijk God die in het Paradijs schiep, een Goddelijke majesteit geglad had, die in de heerlijkheid der heilig gebleven engelen, ongestoord en onafgebroken heeft doorgewerkt. Zoo dikwijls we dan ook, tot zelfs in het *Onze Vader*, op de engelen als het ons gestelde voorbeeld gewezen worden, ligt hierin altijd opnieuw een verwijzing naar de onzonddige reinheid, waarin God ons geslacht in het Paradijs schiep, en tegelijk in dat Paradijs omgaf en omringde met wat ons bestaan verrijken kon. Komt nu in de Apocalypse telkens en telkens de onderscheiding en tegenstelling voor van de vier dieren en van de vierentwintig Presbyteri of ouderlingen, dan ligt in hetgeen ons hierin wordt voorgesteld, niets anders aangegeven dan de tegenstelling die in den toestand van het oorspronkelijke Paradijs en onze tegenwoordige toestand zich uitsprekt. Er is nu *waerheid* in ons leven. Ten eerste datgene, hetwelk uit onze schepping ons toekwam, en sedert door den val ontheiligd werd, en in de tweede plaats het herstel van dat oorspronkelijk leven, dat sinds doo, de zonde ontreedt, ontstert en in jamme,

verzonken was. Nu staat van zelf dit herstelde leven veel hooger dan 't leven dat ons eerst was toebedeeld. We zezen het boven reeds aan. Het leven van toen, dat ons uit de Schepping eigen was geworden, kon verontreinigd en ontheiligd worden, en geheel vallen en wegzinken, terwijl het door het Middelaarswerk van den Christus herstelde leven niet alleen zulk een terugval uitsloot, maar zelfs niet alleen kon eindigen dan in volkomen glorie. Plaats ge nu de vier »dieren» of *Zoa's*, en de vierentwintig ouderlingen of Presbyteri, gelijk in dit vierde hoofdstuk geschiedt, naast elkander, dan is het volkomen duidelijk, wat het onderscheid is tusschen hetgeen deze vier »dieren» en deze vierentwintig »ouderlingen» bedoelen. De eerste vier toch wijzen eenvoudig op de Schepping terug en geven u aan, hoe, vóór den val, de heerlijkheid van Gods majesteit in het Paradijs schitterde. Schitterde als rijk in het natuurlijke, maar als blootgesteld aan verval in het zondige en onheilige. En daartegenover was nu, na de vrucht van het Middelaarswerk, een tweede menscheid komen te staan, maar als vā veel hooger kwaliteit.

Nu toch diende zich in de geloovige Christenheid een menscheijk menigte aan, een massa menscheijk wezens, uit alle volken en natien, die niet meer vallen kon, die straks in het sterven geheel en totaal met alle zonde breken zou, en van alle ellende voor eeuwig zou verlost worden, en alzo in hoogte en geestelijken adel, al wat het Paradijs had geboden zeer verre overtrof. Die herboren, die herstelde, die verzoende en straks voor eeuwig verheerlijkte menscheid vond nu haar toonbeeld in de vier-en-twintig Presbyteri of ouderlingen, namen alzo den hoogsten rang in en triomfeerden in de Troonzaal Gods. En daartegenover stond nu de oorspronkelijke menscheid van vóór den val, gelijk die in het Paradijs bestaan had, maar zich tegen den onheiligen invloed van satan niet had weten te verweeren, en het is deze oorspronkelijke menscheid, die hier nu zich afteekent in de vier *Zoa's* of dieren. Dit nu kon en mocht hier niet uitblijven. Al is het toch dat de genade aan den mensch een volkomen wedergeboorte brengt, hij is en blijft ook in dien genadestaat toch een mensch, en als mensch bezit hij een natuurlijk leven, dat niet eerst in de wedergeboorte hem toekwam, doch dat hem overgeërfd is van Adam, en alzo uit de oorspronkelijke natuurlijke schepping. Daarom kon de wedergeborene menscheid nooit en nimmer eeniglijk uit de wedergeboorte verklaard worden. Zijn oorspronkelijk bestaan als mensch komt hem altoos uit Adam, en uit de eerste schepping toe. Het is dit bestaan als mensch, dat de geloovige gemeen heeft met den ongelooovige en steeds den grond van zijn wezen blijft uitmaken. Beide, en wie den hemel ingaat, en wie in de hel wegzinkt, zijn en blijven beide menschen, en hetgeen hen beide menschen doet zijn, is de oorspronkelijke schepping van onze menscheijk natuur in Adam. Met het oog daarop nu is het, dat God in de Apocalypse de twee elementen onderscheidentlijk op den voorgrond laat treden, ten eerste onze menscheijk natuur, gelijk die in het Paradijs opkwam, en in de tweede plaats de herboren en geheiligde menscheid gelijk hij het product is van de wedergeboorte. Die oorspronkelijke menscheid wordt hier afgebeeld in de vier *Zoa's*, en daarentegen die vernieuwde, die wedergeborene, die geheiligde menscheid in de vierentwintig Presbyteri.

Hieruit volgt nu vanzelf, dat die oorspronkelijke Paradijs-menscheid hier voorkomt als de mindere, als de minder hoogstaande, als de menscheid van lagere orde, en dat daarna tegenover hem, en van hem onderscheiden, de wedergeborene, degelooovige, die in Christus gezaligde menscheid komt te staan. Immers de tweede staat veel hooger en is product van een genade, gelijk die eerst in het Middelaarswerk uitblonk, en voortst tot veel hooger uitkomst geleid heeft. De oorspronkelijke menscheid is vergeleken bij den wedergeborene menscheid zoo arm. De wedergeboorte toch is een derwijs aangrijpende vernieuwing van den gevallen menscheid, dat het soms den indruk maakt, alsof hij de oude menscheid niet meer is, en alsof in hem een geheel ander persoon is opgetreden. Dit nu is natuurlijk niet zoo. De in verdoemenis verzonken en straks in glorie wedergeborene menscheid is en blijft één en dezelfde persoon. Hij is vernieuwd, maar in den grond van zijn wezen het kind van Adam gebleven. Hij moest na zijn val het Paradijs uit, doch eenmaal wedergeborene, wacht hem straks een vernieuwd Paradijs, dat het oorspronkelijke in elk opzicht zoo

verre te boven gaat, dat 't er bijna niet mee vergelijkbaar is.

Om dit onderscheid en deze tegenstelling nu in volstrekten zin te doen uitkomen wordt hier op de geheel natuurlijke verhouding van het oorspronkelijke Paradijs teruggegaan. In het verhaal van de Schepping, vergeet dit hier niet, is er geen onderscheid tusschen den dag waarop het geslacht der dieren, en den dag waarop de menscheid geschapen werd. Alleen die dieren die in het water thuisboden, maken hier een onderscheid. Die werden op den vijfden dag tot aansijn geropen, van de walvischen af tot de kleine vischken toe, en met hen de vliegende dieren. Zie 't Gen. 1: 22. Doch daarna eerst komt de zesde dag, en van dien dag nu vernemen we tweerlei. Ten eerste, dat de arde voortbracht levende ziesen naar hun aard, veer, en kruipend gedierde en wild gedierde der arde, naar zijn aard. Doch toen op den zesden dag deze schepping van het gedierde der arde ten einde was gebracht, werd hiernede toch de zesde dag nog niet besloten. Eerst maakte God, zoo staat er in vs. 25, het wild gedierde der arde naar zijn aard, en daarna het veer naar zijn aard, en ten slotte al het kruipend gedierde naar zijn aard. Maar wel verre van hiernede den zesden dag te besluiten, kwam nu eerst op dien zesden dag het hoofproduct der gansche Schepping uit, en lezen we dat God zeide: »Laat ons nu menschen maken», en zulks wel, »naar ons beeld en naar onze gelijkenis». Met terugslag hierop nu is het, dat we in Openb. IV: 7 lezen, dat er ten eerste waren drie diersoorten, t.w. een leeuw, een stier en een arend, en dat onder deze gelijke categorie en als in verband ermee ook gewezen werd op de schepping van den mensch. Geheel gelijk is de volgorde niet, en ook de volgs had Gen. 1: 21 afgezonderd, maar het is dan toch ten volle begrijpelijk, dat bij de *Zoa's*, die op de Schepping in het Paradijs teruggingen, ook de menscheid in één adem met de overige levende wezens genoemd werd. Saam waren ze, menscheid en dier, de scheppingsproductie van den zesden dag. De zesde dag was de groote scheppingsdag der levende wezens, en onder deze gingen de dieren voorop en volgde de menscheid eerst daarna. Vandaar geheel de voorstelling in de Apocalypse.

Dr. A. K.

„Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig, of zoo we zeer sterk zijn, tachtig jaren.”

Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaar, of, zoo wij zeer sterk zijn, tachtig jaar; en het uitnemendste van die is moete en verdriet; want het wordt snellijk afgeneeden, en wij vliegen daaraan. Psalm XC: 10.

De dood lag niet in de ordinantie der Schepping, maar is eerst als gevolg van den val in onze menscheijk existentie ingeslopen. Toch niet op eens met volle kracht. Geleid nu nog steeds de klacht van Mozes, dat de dagen onzer jaren om 't zeventigtal zeventen, en dat 't bijna een uitzondering is, zoo levend de tachtig jaren halen mag, in de eeuwen vlak na den val was het nog zoo geheel anders. Methusalem bracht het tot 969 jaren, en Adam die het eerst het oordeel te stragen had, leefde slechts 39 jaren korter. Dit leven van zooveel langer dan thans, nam daarna wel gaandeweg af, maar zelfs Noach stierf eerst toen hij de 950 jaren vervuld had. Doch na den zondvloed trad de sterke daling in. Bij Natuur is de levensduur reeds tot op anderhalve eeuw naar beneden gegaan. En al mocht Mozes zich nog in een levensduur van ver over de honderd jaar verheugen, reeds in zijn tijd was, naar linn zijn heid in Psalm 90, het gewone menscheileven, ver beneden de eeuw, op zeventig, en veel zeldzamer op 80 jaar naar beneden gegaan. En zoo staat 't nog. Op de zes en drie kwart miljoen zielen, die op onze eere leven, waren er bijna de laatste volkstelling niet meer dan even 43.000 die den tachtigjarigen leeftijd bereikt hadden of overschreden. Dit minge nu in Rusland nog ten deele anders zijn, daar er in dit wonderde land nog leeftiden van honderdertig en meer jaren voorkomen, doch in het gemeen genomen bleef het dan toch gelijk het in Mozes' dagen reeds was, zeventig jaren het gelinkijk normale en tachtig jaar reeds hooge uitzondering.

Doch ook hiernede is nog niet genoeg gezegd. Als regel toch mag gezegd, dat reeds op 50 jarigen leeftijd de kracht des menschen en lichaams en geestelijken begint af te nemen, dan met zestigjarigen leeftijd de ouderdom reeds intreedt, en dat, komt inco verder, het leven nog wel gespaard kan worden, maar toch de nadering van het einde reeds intrad, zoodat, al komt er nog levensverlenging, dan toch de bejaarte of verre na niet meer over zijn vroegere kracht